

Sygn. akt V GC 140/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 kwietnia 2016 roku

Sąd Rejonowy w Ostrołęce V Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSR Anna Andrzejewska

Protokolant: sekr. sądowy Emilia Górna

po rozpoznaniu w dniu 1 kwietnia 2016 roku w Ostrołęce

na rozprawie sprawy z powództwa

R. K. (nr NIP: (...))

przeciwko

(...) Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w O. (nr KRS: (...))

o zapłatę 18.425,40 zł

orzeka:

1. oddala powództwo;
2. tytułem zwrotu kosztów procesu zasądza od powoda R. K. na rzecz pozwanego (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w O. kwotę 2.434,00 zł, w tym kwotę 2.400,00 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego.

SSR Anna Andrzejewska

Sygn. akt V GC 140/15

UZASADNIENIE

Powód R. K. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą R. K. FIRMA USŁUGOWO-HANDLOWA (...), 2. R. K. SKLEP (...) w G. wniósł w dniu 1 września 2014 roku do Sądu Rejonowego w Płocku pozew przeciwko (...)Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O. o zasądzenie na jego rzecz kwoty 18.425,40 złotych z ustawowymi odsetkami od dnia od 02 maja 2014 roku do dnia zapłaty, a także o zasądzenie od pozwanego na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu pozwu wskazał, że w ramach prowadzonego przedsiębiorstwa (...) z siedzibą w G. wykonał na rzecz pozwanego szereg prac budowlano – montażowych, w tym montaż rurociągów technologicznych pompowni bloku (...) (...) na przełomie marca i kwietnia 2014 roku. Prace wykonywał bez formalnego pisemnego zlecenia, a warunki handlowe, cenę strony ustaliły w formie mailowej i osobiście na budowie. Jako dowód w tym zakresie wskazał swoją ofertę handlową nr (...) z dnia 10.03.2014 roku przesłaną pozwanemu drogą elektroniczną w dniu 04.04.2014 roku. Pozwany odebrał usługi ilościowo i jakościowo, poprosił jedynie o poprawienie protokołu i faktury, co zostało wykonane przez powoda. Pozwany nie kwestionował swego długu, w dniu 15 maja 2014 roku złożył oświadczenie, że roboty zostaną rozliczone. Wskutek braku dobrej woli co do dalszej współpracy, powód zaprzestał wykonywania innych prac i w dniu 14 maja 2014 roku opuścił plac budowy, o czym poinformował pozwanego. Pozwany zareagował na to odesłaniem faktur i wezwaniem do wykonywania robót.

Pozwany dodatkowo próbował usankcjonować zlecenie na roboty za okres od 17 kwietnia 2014 roku do około 30 czerwca 2014 roku przesyłając je powodowi dopiero 31 maja 2014 roku. Zasady płatności, wysokość wynagrodzenia, terminu zapłaty za wykonane usługi określono w fakturze. Ustalono również, że po ich upływie naliczane będą odsetki ustawowe. Pomimo upływu terminu płatności pozwany nie uregulował w całości swojego zadłużenia pomimo wezwań z dnia 28 maja 2014 roku, 09 czerwca 2014 roku i 23 czerwca 2014 roku.

W odpowiedzi na pozew pozwany (...)Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O., podnosząc w trybie art. 202 kpc zarzut niewłaściwości miejscowej sądu i wskazując, że sądem właściwym dla rozstrzygnięcia sprawy jest Sąd Rejonowy w Ostrołęce V Wydział Gospodarczy, wniósł o oddalenie powództwa w całości, a także o zasądzenie od powoda na jego rzecz kosztów procesu według norm przepisanych. W uzasadnieniu przyznał, że strony łączyła umowa na wykonanie montażu rurociągów stalowych na terenie (...) w B., na której to inwestycji pozwany jest podwykonawcą spółki (...) S.A. z siedzibą w R.. Umowa ta miała być wykonywana według oferty nr (...)ale nie z dnia 10.03.2014 roku – jak gołosłownie twierdził powód – tylko z dnia 10.04.2014 roku, w której cenę za montaż ustalono na 7,00 zł za kg, co potwierdzają zapisy protokołu odbioru wykonanych robót z dnia 19.04.2014 roku. Podniósł, że strony wiązała oferta z 10.04.2014 roku z zastrzeżeniem zmian naniesionych do niej w zamówieniu z dnia 17.04.2014 roku, więc powód nie mógł wykonać (i nie wykonywał) prac przed dniem 10.04.2014 roku (tj. przed złożeniem pozwanemu oferty i przed uzyskaniem jej akceptacji przez pozwanego), za które żąda wynagrodzenia na podstawie faktury nr (...). Prace objęte przedmiotową fakturą objęte były bowiem ofertą z dnia 10.04.2014 roku. Wskazał, że zamówienie nr (...)z dnia 17.04.2014 roku powód otrzymał drogą elektroniczną w tym samym dniu, a nie – jak twierdzi dopiero pod koniec maja 2014 roku. Taki sposób komunikacji był przez strony ustalony i wiążący. Dodał, że powód zaczął kwestionować obowiązywanie zamówienia nr (...) z dnia 17.04.2014 roku dopiero 02.10.2014 roku po otrzymaniu od pozwanego oświadczenia z dnia 19.08.2014 roku o odstąpieniu od umowy i obciążeniu powoda karą umowną w wysokości 40.344,00 złotych za odstąpienie od umowy z przyczyn leżących po stronie powoda (nota obciążeniowa nr (...) z dnia 28.08.2014 roku). Jednocześnie zaprzeczył aby powód, wykonął zleczone mu prace za które żąda zapłaty. Podkreślił, że powód po kilku dniach od dnia zlecenia mu wykonania przedmiotu umowy zaniechał wykonywania swoich obowiązków z powodu braku odpowiedniej kadry pracowniczej, co skutkowało koniecznością wynajęcia przez pozwanego dodatkowych pracowników celem nadrobienia opóźnienia w realizacji przedmiotu umowy. Podniósł, że powód nie wykazał ani ilości wykonanych rzekomo prac, ani wysokości należnego mu za te prace wynagrodzenia, gdyż dowodem na te okoliczności nie są załączone przez powoda do pozwu dokumenty w postaci protokołów odbioru podpisanych wyłącznie przez powoda, a niezaakceptowanych przez pozwanego czy przedstawicieli generalnego wykonawcy (spółki (...) S.A.). Dokumentem potwierdzającym zasadność roszczenia nie jest również protokół potwierdzenia wykonania prac dodatkowych nr (...)gdyż dotyczy on tylko prac dodatkowych, a nie prac wchodzących w zakres podstawowego stosunku łączącego strony z tytułu którego wystawiona została faktura VAT nr (...) stanowiąca podstawę żądania pozwu w niniejszej sprawie. Wskazał, że powód przerwał roboty i w zasadzie nie wykonał montażu, a faktura VAT nr (...) została powodowi odesłana. Niezależnie od powyższego zauważył, że przedłożona przez powoda wraz z pozwem faktura VAT nr (...) została wystawiona niezgodnie z wiążącymi strony postanowieniami, gdyż zgodnie z warunkami płatności zawartymi w zamówieniu nr (...) faktura miała być wystawiona po wykonaniu przedmiotu umowy z terminem płatności wynoszącym 35 dni od dnia otrzymania prawidłowo wystawionej faktury VAT wraz z protokołem odbioru wykonanych prac potwierdzonych przez przedstawiciela zamawiającego. Faktura wystawiona natomiast została w dniu 19.04.2014 roku, a więc już w dwa dni po rozpoczęciu realizacji przedmiotu umowy i z terminem zapłaty wynoszącym zaledwie 11 dni (gdy nawet w ofercie skierowanej do pozwanego przewidywał 30-dniowy termin płatności). Ponadto do faktury nie załączono potwierdzonego przez przedstawiciela zamawiającego protokołu odbioru wykonania prac. Tym samym termin odsetek od jakiego powód domaga się zasądzenia odsetek ocenił jako błędny.

Postanowieniem z dnia 21.01.2015 roku w sprawie V GC 1553/14 Sąd Rejonowy w Płocku stwierdził swą niewłaściwość miejscową i sprawę przekazał według właściwości umownej Sądowi Rejonowemu w Ostrołęce V Wydziałowi Gospodarczemu (k. 82-83).

Na rozprawie w dniu 20.08.2015 roku pozwany pozwany (...)Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w O. podniósł zarzut potrącenia wierzytelności powoda dochodzonej w niniejszym postępowaniu z wierzytelnością pozwanego stanowiącą karę umowną w kwocie 40.344,00 złotych wynikającą z noty obciążeniowej nr (...) z dnia 28.08.2014 roku wystawionej w związku ze złożonym powodowi oświadczeniem o odstąpieniu od umowy z przyczyn leżących po stronie powoda (k. 95).

Sąd zważył, co następuje:

Z materiałów sprawy wynika, że powód i pozwany od 2012 roku pozostawali w stałych stosunkach gospodarczych. Jak wynika z wyjaśnień R. K. jego firma współpracowała z pozwanym od około dwóch lat. Podobnie A. M. przyznał, że pozwana spółka przynajmniej trzy razy współpracowała powodem. Z zeznań B. K. znajdujących potwierdzenie w wyjaśnieniach R. K. i A. M. wynika przy tym, że w ramach tej współpracy każdorazowo ustalane były indywidualnie warunki płacowe i przedmiotowe – wynikające ze specyfiki budowy i zleconego zakresu prac.

Bezsprzecznie powód zobowiązał się wykonać na zlecenie pozwanego montażu stalowych rurociągów technologicznych z prefabrykacją, montażu podpór pod rurociągi i montażu armatury w pompowni bloku (...) na terenie (...)w B. przy zastosowaniu stawki kilogramowej za montaż poszczególnych elementów. Powyższe wynika z wyjaśnień powoda i pozwanego, zeznań B. K., G. L., a także zaoferowanych przez strony jako materiał dowodowy dokumentów w postaci ofert (k. 40-41, 65-66), zamówienia (k. 18), które jednolicie odnoszą się do stawki kilogramowej.

Strony prezentowały sprzeczne stanowiska, co do podstawy tej współpracy. Powód twierdził, że do wykonania zleconych prac na terenie (...) w B. przystąpił na podstawie umowy ustnej, której warunki ustalone zostały zgodnie z jego ofertą handlową nr (...)z dnia 10.03.2014 roku (k. 40-41), natomiast pozwany twierdził, że podstawą współpracy była oferta handlowa powoda nr (...)z dnia 10.04.2014 roku (k. 65-66), która następnie zmieniona została zgodnie z treścią zamówienia nr (...) z dnia 17.04.2014 roku (k. 18).

Analiza całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego pozwoliła na ustalenie, że powód rozpoczął wykonywanie prac polegających na sprefabrykowaniu i orurowaniu pompowni na podstawie ustnego zlecenia pozwanego, jeszcze przed ostatecznym ustaleniem przez strony tak ilości przedmiotu umowy, jak i ceny oraz warunków płatności.

Z wykazu wejść i wyjść z pracy pracowników na terenie (...) wynika, że pracownicy powoda przebywali na terenie tej elektrowni w już marcu 2014 roku i tak K. P. przebywał na terenie (...) od 19.03.2014 roku 10.05.2014 roku (k. 109-109v), a A. B. od 31.03.2014 roku do 09.05.2014 roku (k. 110). Także B. K., będąc kierownikiem robót powoda, przebywał na terenie (...) od 20.03.2014 roku do 15.05.2014 roku (k. 106-107), a sam powód R. K. od 31.03.2014 roku do 15.05.2014 roku (k. 108). Podkreślić przy tym należy, że wejście na teren (...)wymagało upoważnienia, a wymienione wyżej osoby figurują w ewidencji (...) S.A. – Oddziału (...) jako pracownicy firmy (...) Sp. z o.o. (k. 104). Z zeznań M. C. wynika wprawdzie, że w marcu 2014 roku na (...) nie odbywały się prace, to jednak świadek ten wskazał, że na placu przedmontażowym ewentualnie mogły odbywać się pierwsze scalenia kolanek z rurą z kołnierzem, co potwierdza jego notatka o wykonywaniu prac przez powoda w okresie od 20.03.2014 roku do 14.05.2014 roku (k. 46). Oznacza to, że już w dniu 19.03.2014 roku powód przystąpił do realizacji zlecenia pozwanego. Mając na uwadze powyższe nie zasługiwały na wiarę zeznania G. L. w części, w jakiej zeznał, że firma (...) zaczęła roboty od kwietnia. Wbrew twierdzeniom pozwanego powód mógł i rozpoczął wykonywanie prac związanych z montażem rurociągów technologicznych na terenie (...) przed 10.04.2014 roku.

Treść dwóch ofert handlowych powoda oznaczonych tym samym numerem (...) – jedna z dnia 10.03.2014 roku wiążąca do 10.04.2014 roku (k. 40-41) i druga z dnia 10.04.2014 roku wiążąca do 17.04.2014 roku (k. 65-66) wskazuje, że po rozpoczęciu przez powoda zleconych prac strony nadal negocjowały warunki płatności i ceny, by ostatecznie ustalić je w dniu 17.04.2014 roku – zgodnie z treścią zamówienia nr (...) (k. 18). Sam powód słuchany w charakterze strony przyznał przy tym, że wymieniali się z pozwanym swymi ofertami i ostatecznie stanęło na tym, że stawki

wynosiły 7,00 zł za kg. Zamówienie z dnia 17.04.2014 roku przesłane zostało do powoda drogą elektroniczną w dniu 17.04.2014 roku (k. 32-34). Wiadomość e-mail z dnia 17.04.2014 roku spełniała cechy oferty w rozumieniu art. 66 § 1 kc, w szczególności zawierała oznaczenie terminu w ciągu którego pozwany oczekiwać będzie na odpowiedź (3 dni – pkt 2 innych postanowień zamówienia – k. 18v, 34), a zatem do zawarcia umowy doszło w trybie art. 68⁽¹⁾ § 1 kc. Istotne pozostaje, że wszelkie kolejne uzgodnienia miały miejsce w ostatnim dniu zakreślonym przez powoda jako termin ważności jego wcześniejszej oferty. Fakt trwających negocjacji we wskazanym wyżej zakresie potwierdza też pismo powoda (k. 24, 25) i pisma przedstawiciela pozwanego (k. 27). Skoro jednak – jak wykazano wyżej – pozwany dopuścił powoda do faktycznego wykonywania prac objętych zamówieniem z dnia 17.04.2014 roku jeszcze przed zawarciem tej umowy na piśmie, to początkową datą realizacji zamówienia tego – wbrew twierdzeniom pozwanego – był 19.03.2014 roku.

Mając na uwadze charakter i rodzaj prac opisanych powoda, które stanowiły podstawę roszczenia w sprawie, a także okoliczności w jakich doszło do zawarcia przedmiotowej umowy – najpierw ustnej, a następnie doprecyzowanej na piśmie oraz brak konieczności wykonania ich zgodnie z przepisami prawa budowlanego uznać należy, że sporne prace wykonane być miały w ramach umowy, którą zakwalifikować należy jako umowę o dzieło uregulowaną w art. 627 kc i nast. W Kodeksie cywilnym nie ma szczególnych postanowień odnoszących się do zawarcia umowy o dzieło. Nie wymaga ona zachowania formy szczególnej. Do zawarcia umowy może dojść zatem także ustnie, a nawet w sposób dorozumiany. W umowie o dzieło przyjmujący zamówienie zobowiązuje się do wykonania oznaczonego dzieła, a zamawiający do zapłaty wynagrodzenia, przy czym do zawarcia umowy nie jest konieczne, aby strony określiły w niej wysokość należnego wynagrodzenia – nawet przez wskazanie podstaw do jego ustalenia. Nie budzi wątpliwości, że w przypadku braku tego rodzaju postanowień umownych, zgodnie z regułą interpretacyjną art. 628 § 1 kc należałoby przyjąć, że strony miały na myśli zwykłe wynagrodzenie za dzieło danego rodzaju. Jeżeli także w ten sposób nie dałoby się ustalić wysokości wynagrodzenia, należałoby się wynagrodzenie odpowiadające uzasadnionemu nakładowi pracy oraz innym nakładom przyjmującego zamówienie. Takie stanowisko wyraził Sąd Apelacyjny w Poznaniu w wyroku z dnia 10 grudnia 2003 roku w sprawie I ACa 1144/03 (OSA 2005/3/14, Lex nr 148266), które Sąd Rejonowy podzielił. Niemniej patrząc przez pryzmat rozkładu ciężaru dowodu w procesie przyjmującego zamówienie o zapłatę, brak zachowania formy pisemnej wręcz z pewnością działa na niekorzyść strony powodowej, gdyż znacząco utrudnia to jej wywiązanie się z obowiązku udowodnienia takich ustaleń stron, o których w takim procesie twierdzi odmiennie aniżeli pozwany kontrahent.

W niniejszej sprawie kwestia wysokości stawek za 1 kilogram wykonanych prac nie była sporna. Spór sprowadzał się natomiast do ustalenia czy powód wykonał zlecone mu przez pozwanego prace, a jeśli tak to w jakim zakresie. Kwestią podstawową jest zatem ustalenie w pierwszej kolejności samego zakresu prac zleconych do wykonania powodowi przez pozwanego.

Ów zakres prac zapisany został w treści zamówienia z dnia 17.04.2014 roku, przy czym obejmował on jedynie wartości przybliżone, tj. podparcia ok. 4.000 kg x 6 zł/kg = 24.000 zł i rury ok. 20.000 zł x 7 zł/kg = 140.000 zł.

Jak zeznał B. K. nie było ustaleń co do tego ile robót trzeba było wykonać, po prostu wykonywali to co było aktualnie do zrobienia, a faktury mieli wystawiać w przeliczeniu na kilogramy według dokumentacji rurociągów. Także G. L. zeznał, że rozliczenie miało obejmować projektowe wagi elementów na podstawie wykonanych prac (fizycznie zamontowanych elementów instalacji, tj. prefabrykacji wraz z montażem), a dokumentacja projektowa była przekazana powodowi drogą elektroniczną. Fakt wykonywania prac na podstawie „czytelnych rysunków z firmy (...)” potwierdził również świadek A. B.. M. C. będący inspektorem nadzoru zeznał, że nikt nie waży wykonanych elementów, a rozliczenie odbywa się na podstawie dokumentacji i przywołanych tam wag. Także z zeznań M. C. wynika, że realizowany był obowiązujący projekt techniczny. Sam powód słuchany w charakterze strony przyznał, że do każdej pracy była dokumentacja techniczna na podstawie której wykonywali prace. Dokumentacja techniczna nr (...) - (...) - (...), (...) - (...), (...) - (...) była podstawą sporządzenia przez powoda oferty z dnia 10.03.2014 roku (pkt 4 – k. 41) i z dnia 10.04.2014 roku (pkt 4 – k. 66). Dokumentacji tej strona powodowa jednak nie przedłożyła. Ponadto numer żadnej z powyższych dokumentacji nie został objęty protokołem potwierdzenia wykonania prac z

dnia 19.05.2014 roku (k. 46). Same twierdzenia świadka A. B., który też zresztą w przybliżeniu jedynie wskazywał konkretne ilości wykonanych spawów rur bez montażu łącznie z wykonanymi podporami okazały się niewystarczające. Świadek ten nie potrafił powiedzieć ile kilogramów rur zostało zrealizowanych w ramach analizowanego zlecenia, a nadto wskazywał na opóźnienia w dostawie towarów dostarczanych przez pozwanego na których pracowali, co czyni jeszcze mniej wiarygodne twierdzenia tego świadka co do faktycznej ilości zrealizowanych prac. Świadek ten opisując średnice poszczególnych rur i ilość wykonanych styków średnio na dobę przez dziesięciu pracowników nie potrafił ostatecznie wskazać ile rur (spawów) wykonał osobiście, ale podał, że prace te obejmowały też prace dodatkowe takie jak podpory, co nie stanowiło przedmiotu żądania pozwu w niniejszej sprawie. Świadek ten nie dysponował zatem precyzyjną i graniczącą z pewnością wiedzą co do faktycznie wykonanego przez powoda zakresu zleconych mu przez pozwanego prac. Pozostali świadkowie albo wskazywali na procentowy zakres realizacji zleconych powodowi prac, albo w ogóle nie potrafili udzielić odpowiedzi na w tym zakresie. M. C. zeznał, że w momencie wprowadzenia przez firmę (...) drugiej grupy pracowników w kwietniu lub maju 2014 roku to poziom zaawansowania prac wykonanych na pompowni wynosił około 15 % i były to głównie spoiny, które są miernikiem postępu prac. B. K. mówił o wykonaniu 2/3 najcięższych prac na pompowni, przy czym w marcu nie było zakresu robót, więc zostało wykonane to co było możliwe. G. L. zeznał natomiast, że prefabrykacja w 90% nie obyla się, a montaż był zaczęty znikomo, nie sporządzono przy tym protokołu niewykonanych robót przez (...). Sam powód słuchany w charakterze strony wskazał, że oferta obejmowała jedynie maksymalny zakres prac zleconych, a sporną fakturą objętych jest około 20% ogólnie wykonanych prac, przy czym nie potrafił powiedzieć ile było całościowo rur do wykonania. Nie było przy tym w sprawie sporne, że powód nie wykonał wszystkich prac zleconych, gdyż przed ich zakończeniem jego pracownicy – jak sam przyznał – opuścili plac budowy. O ile więc zgromadzony w sprawie materiał dowodowy wykazuje, że powód wykonał część zleconych mu prac, to jednak nie daje odpowiedzi na pytanie ile w istocie prac zostało wykonanych, tj. jaki zakres prac zleconych został faktycznie wykonany przez powoda. Odpowiedzi w tym zakresie nie dała także informacja o pracy pozwanego w ramach kontraktu z (...) S.A. (k. 202). Nie budzi wątpliwości, że ciężar dowodu w tym zakresie spoczywał na powodzie, który z tego faktu wywodzi dla siebie skutki prawne, a pozwany im zaprzeczył. Wprawdzie B. K. twierdził, że wystawiona faktura VAT (k. 29) opiewająca na kwotę dochodzoną pozwem obejmuje wyliczenie wykonanych prac według dokumentacji rurociągów, to jednak twierdzenia te pozostały gołosłowne. Dowodem wykonania umowy (jej zakresu) nie może być niepodpisana przez pozwanego faktura VAT. W orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjęto, że faktura stanowi powszechnie przyjęty dokument rozliczeniowy. Jej doręczenie umożliwia dłużnikowi podjęcie czynności mających na celu sprawdzenie, czy świadczenie jest zasadne, tak co do istnienia, jak i co do wysokości. Umożliwia też podjęcie czynności zmierzających do spełnienia świadczenia (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 1987 roku IV CR 461/86, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 1992 roku, III CZP 56/92, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 października 2001 roku, I CKN 323/99). Faktura, jako dokument rozrachunkowy, nie stanowi jednak dowodu wykonania umowy w sposób uzasadniający żądanie zapłaty wynagrodzenia. Dłużnik zobowiązany jest świadczyć to co stwierdzono w dokumencie rozliczeniowym, gdy wynika to z istniejącego stosunku zobowiązaniowego. Mając na uwadze zaofertowany przez powoda materiał dowodowy ciężko jest określić jaki rzeczywiście był zakres wykonania prac przez powoda. W tej sytuacji brak jest możliwości zweryfikowania twierdzeń strony powodowej o ilości wykonanych prac objętych zestawieniem wartości wykonanych robót – tj. o wykonaniu prefabrykacji 4.282 kg, tym bardziej, że strona pozwana zakwestionowała również i ilość wykonanych przez powoda prac. Sąd pominął zgłoszony dopiero na rozprawie w dniu 11.12.2015 roku przez zawodowego pełnomocnika powoda spis prac sporządzony przez świadka B. K. obejmującego – według twierdzeń strony powodowej – zakres robót wykonanych przez powoda na terenie (...) w okresie od marca do maja 2014 roku. Zakres prac opisanych w pozwie jako wykonane, a objęte fakturą z dnia 19.04.2014 roku opiewającą na kwotę 18.425,40 złotych pozwany zakwestionował już w odpowiedzi na pozew doręczonej zawodowemu pełnomocnikowi powoda w styczniu 2015 roku (k. 55). Ponadto stanowisko powoda przez zasadniczą część postępowania rozpoznawczego opierało się na twierdzeniach o wykonaniu tych prac, a celem wykazania zakresu prac już w dniu 21.10.2015 roku wniósł o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego, którego specjalności jednak wówczas nie wskazał (k. 133, 178). Nie budzi wątpliwości, że obowiązek przedstawienia dowodów w sprawie spoczywa na stronach, które mają za zadanie przekonać sąd we właściwym czasie, co do zasadności ich stanowiska i słuszności wysuwanych żądań. Powód od początku postępowania reprezentowany był przez profesjonalnego pełnomocnika, który z całą pewnością miał świadomość konieczności udowodnienia podnoszonych okoliczności, oraz zaofertowania

dowodów, które mogłyby je uwiarygodnić. Powód wiedział, co stanowi główną kwestię sporną, jednak nie podjął dostatecznej i właściwej inicjatywy dowodowej. Wniosek dowodowy zgłoszony dopiero w dniu 11.12.2015 roku w sposób oczywisty z powyższych względów był spóźniony. Nie da się, bowiem w żaden sposób uzasadnić czasu zgłoszenia wniosku, skoro zakres prac wykonanych przez powoda w dużej mierze stanowił kwestię sporną. Sąd wziął w tym zakresie pod uwagę, że powód mógł i z uwagi na naturalny bieg procesu powinien był powołać przedmiotowy dowód wcześniej ze względu na jego łączność z materiałem poprzednio zaprezentowanym, jak i fakt, że pochodzi on od (...) Statuowany przez art. 6 kc ciężar udowodnienia faktu rozumieć należy nie tylko jako obarczenie strony procesu obowiązkiem przekonania sądu dowodami o słuszności swoich twierdzeń, ale przede wszystkim jako obowiązek obarczenia jej konsekwencjami poniesienia realizacji tego obowiązku lub jego nieskuteczności. Tą konsekwencją jest zazwyczaj niekorzystny dla strony wynik procesu (tak: teza z uzasadnienia wyroku SN z 7 listopada 2007 r. II CSK 293/07, Lex 487510). W tej sytuacji okoliczności podniesione w spóźnionym wniosku dowodowym pozostały bez wpływu na treść rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

W tym stanie rzeczy Sąd uznał, że na podstawie zaofiarowanego przez stronę powodową materiału dowodowego nie jest możliwe ustalenie jakie konkretnie prace i w jakim zakresie zostały wykonane na podstawie łączącej strony umowy, od wykonania której powód odstąpił w dniu 14.05.2014 roku, gdy opuścił plac budowy. Miało to natomiast zasadnicze znaczenie dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy. Dopiero określenie za jakie faktycznie wykonane prace powód nie otrzymał wynagrodzenia, jeżeli takie roboty faktycznie zostałyby wykonane, uzasadniałoby przeprowadzenie dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa i instalacji przemysłowych (jak doprecyzował powód –k. 229) celem ustalenia ich wartości. Przed wykazaniem tej okoliczności niemożliwe byłoby prawidłowe sformułowanie postanowienia o dopuszczeniu dowodu z opinii biegłego. Sąd ani strony nie były bowiem w stanie wskazać jakich konkretnie robót miałyby dotyczyć wykonana przez biegłego wycena. Wymaga także podkreślenia, że zgodnie z art. 278 § 1 kpc sąd powołuje biegłego w celu sporządzenia opinii w wypadkach wymagających wiadomości specjalnych. W świetle stanowiska judykatury zadaniem biegłego nie jest ustalenie stanu faktycznego sprawy, lecz naświetlenie i wyjaśnienie przez sąd okoliczności z punktu widzenia posiadanych przez biegłego wiadomości specjalnych przy uwzględnieniu zebranego i udostępnionego biegłemu materiału sprawy (por. wyrok SN z dnia 11 lipca 1969 r., I CR 140/69, OSNC 1970, nr 5, poz. 85; uzasadnienie wyroku SN z dnia 19 grudnia 2006 r., V CSK 360/06, LEX nr 238973). Za niedopuszczalne należało zatem uznać przeprowadzenie takiego dowodu w celu ustalenia zakresu wykonanych przez powoda prac na rzecz pozwanego. Powyższa okoliczność jest elementem stanu faktycznego, a jej wykazanie nie wymaga wiedzy specjalistycznej i winno być dokonane za pomocą dostępnych dla powoda środków dowodowych w postaci odpowiedniej dokumentacji oraz zeznań świadków. Zaofiarowane przez powoda dowody koniecznej wiedzy na ten temat nie dostarczyły. W tych okolicznościach uznać należało, że powód nie udowodnił zakresu wykonanych przez siebie prac. Tymczasem tylko precyzyjne ustalenie zakresu prac może być podstawą do ustalenia wysokości należnego wynagrodzenia. W konsekwencji powód nie udowodniła też, że wykonał dla pozwanego świadczenie o wartości takiej, jakiej domaga się w pozwie, a zatem nie sprostął obowiązkowi wynikającemu z rozkładu ciężaru dowodu. Ujemną konsekwencją takiego zaniechania procesowego jest oddalenie jego powództwa w całości. Gdy nie można stwierdzić, że powód udowodnił podstawy faktyczne swego żądania, wówczas powództwo podlega oddaleniu i to niezależnie od tego, czy pozwany z kolei udowodnił podstawy faktyczne przyjętej linii obrony. Taka sytuacja zaistniała w okolicznościach niniejszej sprawy.

W tym stanie rzeczy bez wpływu na rozstrzygnięcie w niniejszej sprawie pozostał podniesiony przez pozwanego zarzut potrącenia kwoty 40.344,00 złotych (k. 95, 72), dlatego ostatecznie pozostał on poza zainteresowaniem sądu, gdyż nie miał już znaczenia dla kierunku rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie.

Zeznania świadków R. M., M. R. nie wniosły nic do sprawy.

O kosztach procesu orzeczono na podstawie art. 98 § 1 i 3 kpc w zw. z art. 99 kpc zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik procesu.

Wysokość kosztów zastępstwa procesowego strony pozwanej została ustalona na podstawie § 6 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz

ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego z urzędu (Dz. U. z 2013 roku poz. 490) w zw. z art. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1804).

Mając na uwadze powyższe orzeczono jak w sentencji.

SSR Anna Andrzejewska